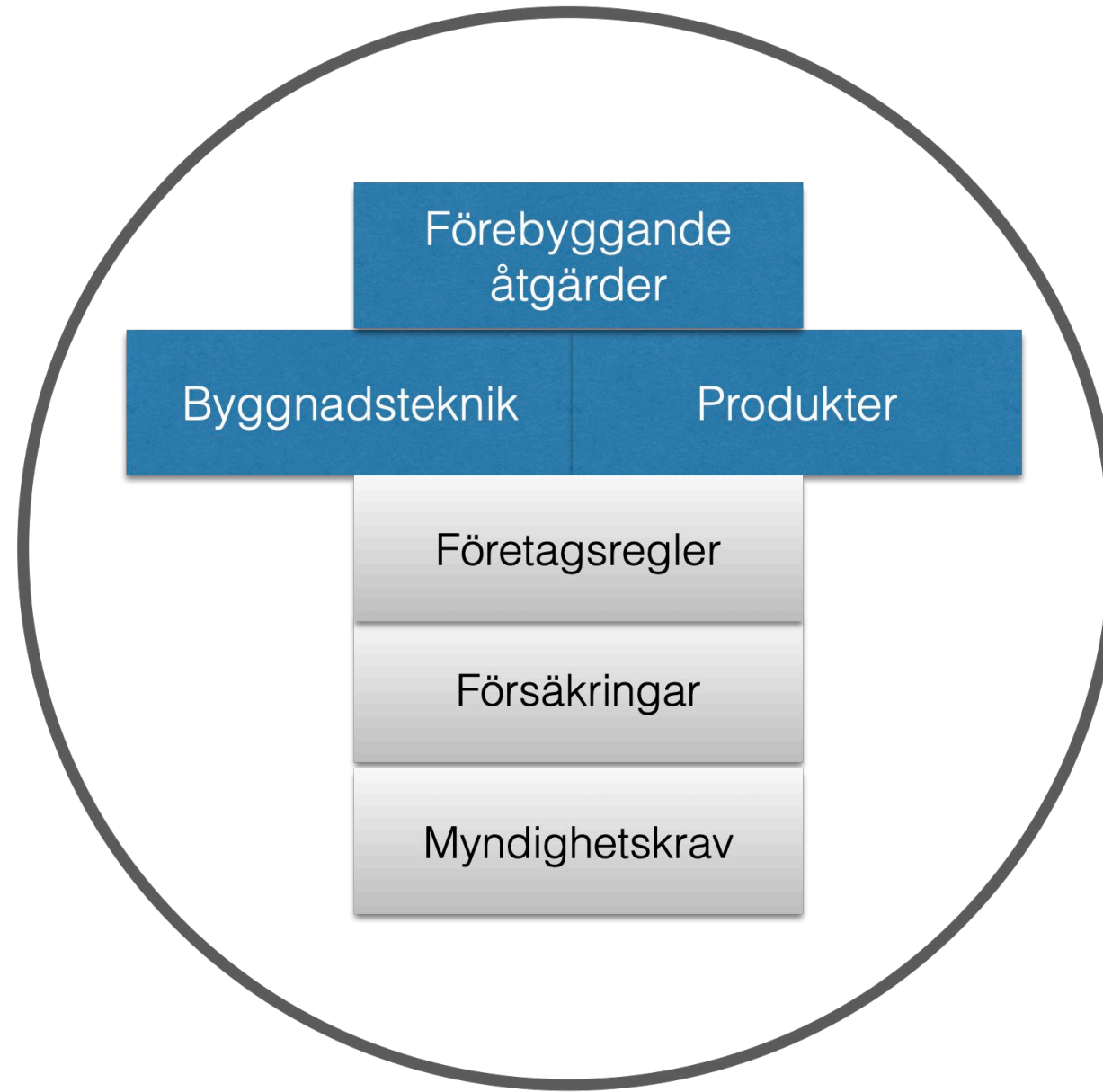

LSO och det allmänna rådet

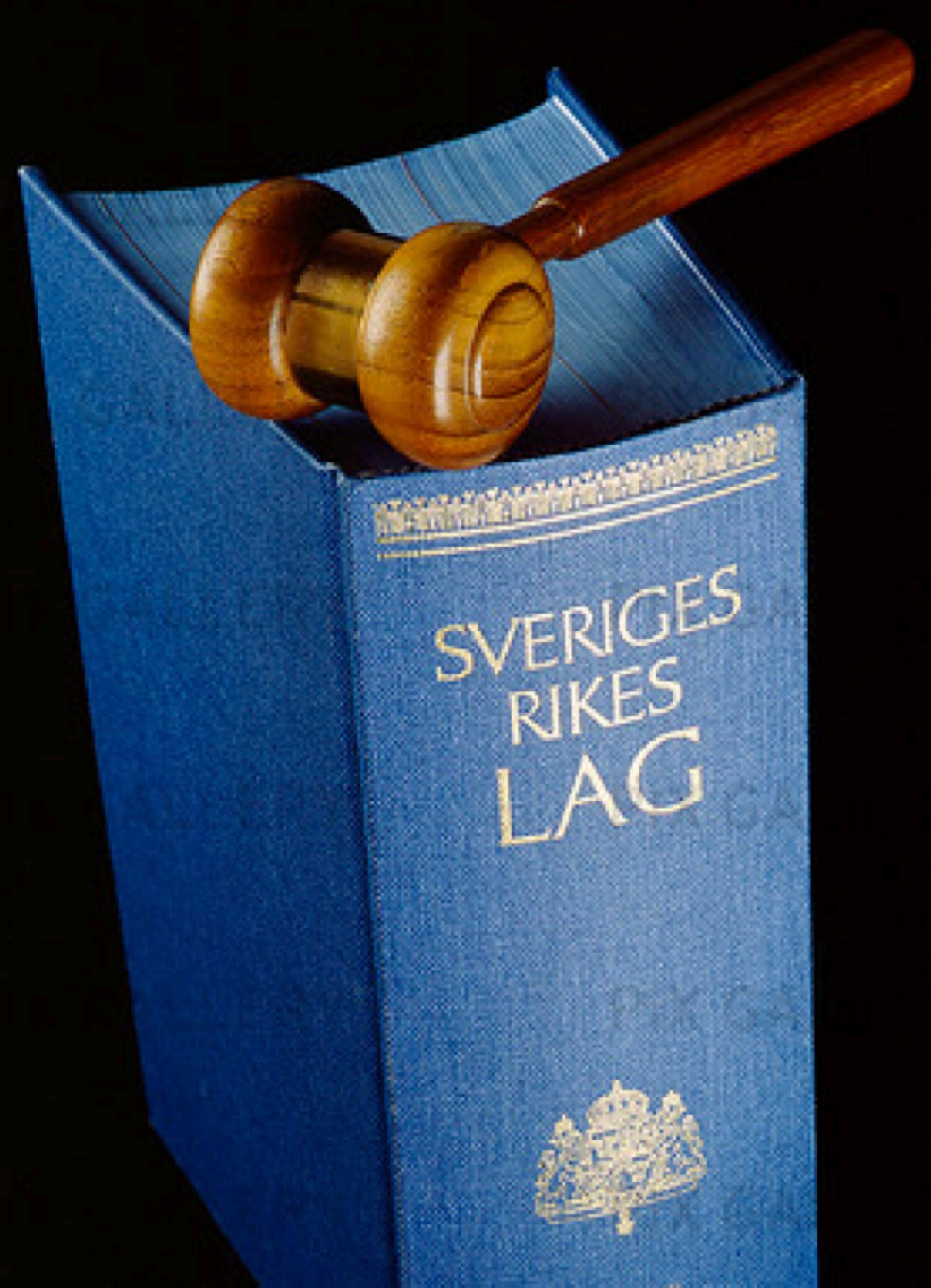
Peter Olsson

Skydd mot och vid brand

Lagar och regler

- LSO - Utrustning och förberedelser
- PBL - Byggnadsregler
- AML - Arbetsmiljöregler
- LBE - Brandfarlig och explosiv vara
- MB - Miljöbalken
- M fl...

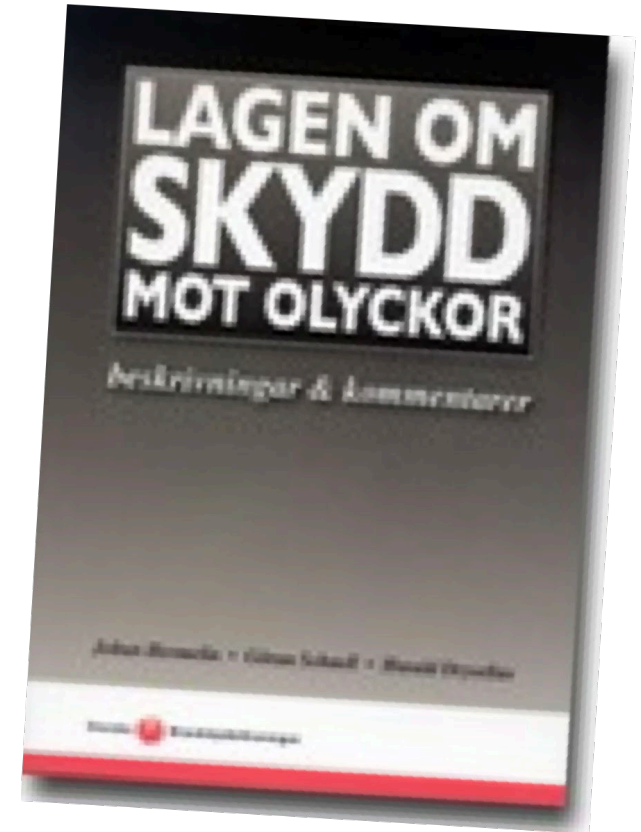

Lagen om skydd mot olyckor

2 kap. Enskildas skyldigheter

Skyldighet för ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader och andra anläggningar

2 § Ägare eller nyttjanderättshavare ska i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand vidta åtgärder som behövs för att **förhindra** eller **begränsa** skador till följd av brand

Vad gör ni för att det *inte* ska uppstå en brand?

Lagen om skydd mot olyckor

2 kap. Enskildas skyldigheter
Skyldighet för ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader och andra anläggningar

2 § Ägare eller nyttjanderättshavare ska i skäligen omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand vidta åtgärder som behövs för att **förhindra** eller **begränsa** skador till följd av brand

Vad gör ni *om* det uppstår en brand?

Vad säger försäkringsbolagen?

Lägsta nivå - Alla myndighetsregler ska vara uppfyllda
Försäkringsbolagen kan kräva högre skydd..

The logo for Folksam, consisting of the word "Folksam" in white serif font on a blue rectangular background.

Folksam

The logo for TRYGG HANSA, featuring the word "TRYGG" in black, a red lifebuoy icon, and the word "HANSA" in black.

TRYGG HANSA

The logo for Länsförsäkringar, featuring a blue square icon with a white and red geometric design, followed by the text "Länsförsäkringar" in blue.

 Länsförsäkringar

The logo for Kommunassurans Försäkring, featuring a stylized black figure with arms raised, followed by the text "Kommunassurans" in black and "Försäkring" in blue.

 Kommunassurans
Försäkring

Vad säger försäkringsbolagen?

Lägsta nivå - Alla myndighetsregler ska vara uppfyllda
Försäkringsbolagen kan kräva högre skydd..

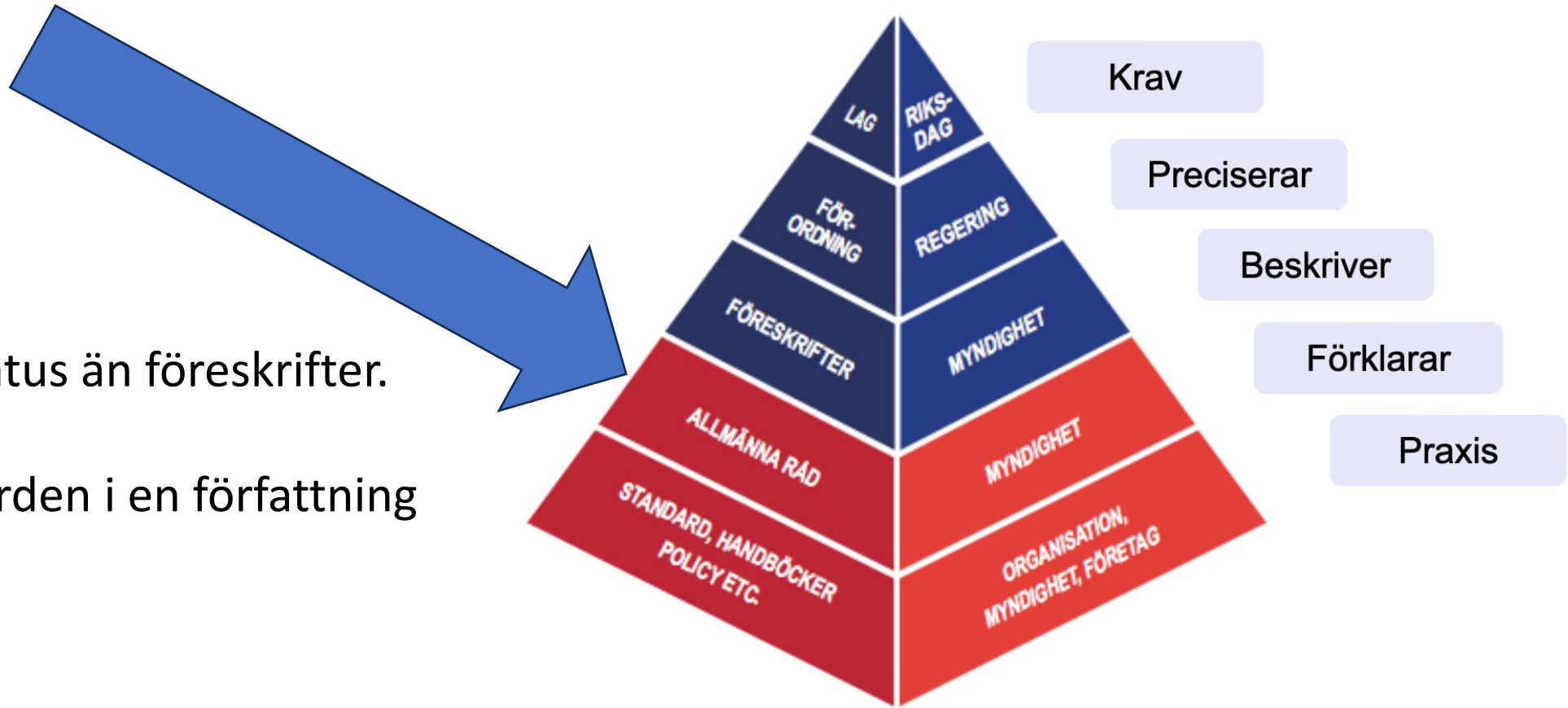

Allmänna råd och kommentarer om Systematiskt **B**randskydds**A**rbete

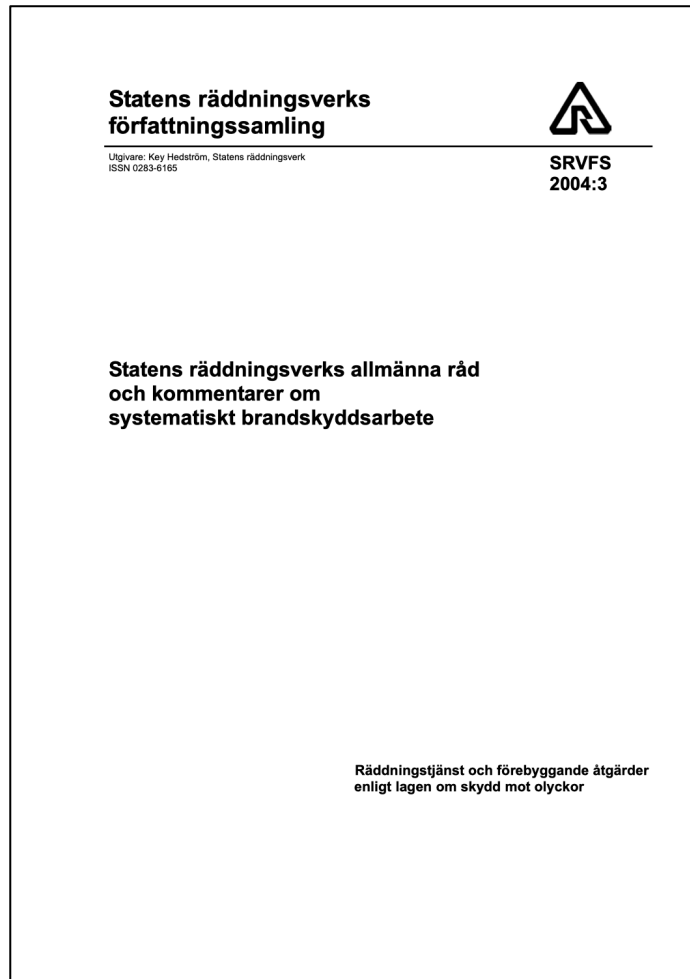
Snart två decennium och välkänt?

Vad är ett Allmänt råd?

- annan juridisk status än föreskrifter.
- inte tvingande
- förtydliga innebörden i en författning

”Samma” krav från olika regelverk

”Samma” krav från olika regelverk

Lagen om skydd

2 kap. Enskildas skyldigheter

Skyldighet för ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader och andra anläggningar

2 § Ägare eller nyttjanderättshavare ska i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand vidta åtgärder som behövs för att **förhindra** eller **begränsa** skador till följd av brand

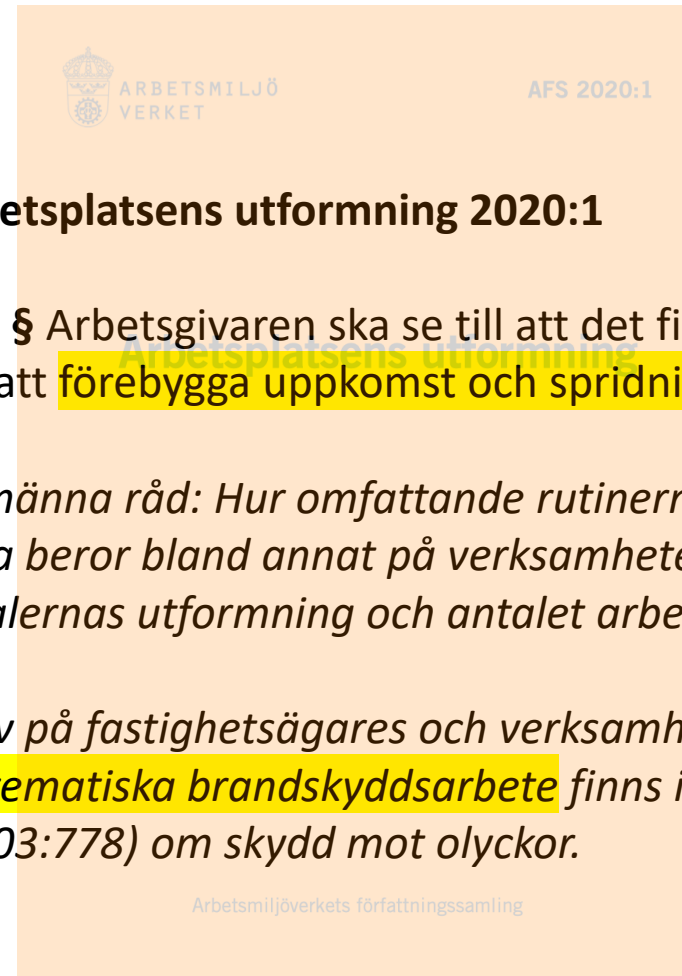

Arbetsplatsens utformning 2020:1

103 § Arbetsgivaren ska se till att det finns rutiner för att **förebygga uppkomst och spridning av brand.**

Allmänna råd: Hur omfattande rutinerna behöver vara beror bland annat på verksamhetens art, lokalernas utformning och antalet arbetstagare...

*Krav på fastighetsägares och verksamhetsutövares **systematiska brandskyddsarbete** finns i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.*

”Samma” krav från olika regelverk

Lagen om skydd

2 kap. Enskildas skyldigheter

Skyldighet för ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader och andra anläggningar

2 § Ägare eller nyttjanderättshavare ska i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand vidta åtgärder som behövs för att förhindra eller begränsa skador till följd av brand

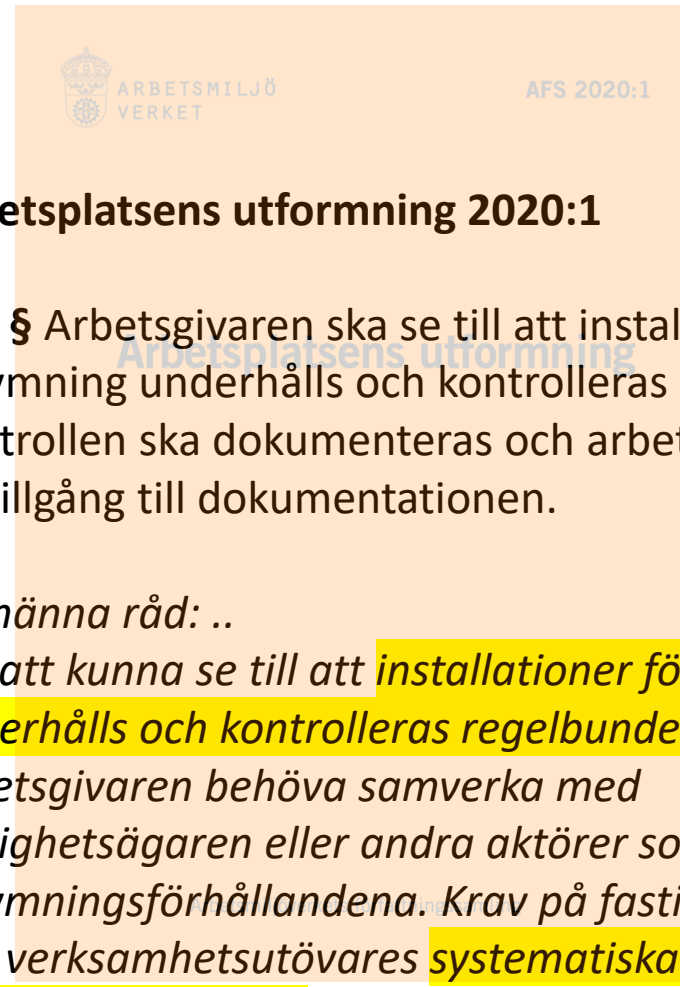

Arbetsplatsens utformning 2020:1

102 § Arbetsgivaren ska se till att installationer för utrymning underhålls och kontrolleras regelbundet. Kontrollen ska dokumenteras och arbetsgivaren ska ha tillgång till dokumentationen.

Allmänna råd: ..

För att kunna se till att installationer för utrymning underhålls och kontrolleras regelbundet kan arbetsgivaren behöva samverka med fastighetsägaren eller andra aktörer som påverkar utrymningsförhållandena. Krav på fastighetsägares och verksamhetsutövares systematiska brandskyddsarbete finns i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Allmänna råd
SRVFS
2004:3

Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om systematiskt brandskyddsarbete;

beslutade den 6 februari 2004.

Enligt 2 kap. 2 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor skall ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand. Åtgärder kan vara av teknisk eller organisatorisk karaktär. Åtgärder av teknisk karaktär kan vara anskaffande av utrustning för brandsläckning medan åtgärder av organisatorisk karaktär kan vara utbildning och information.

För att uppfylla dessa krav bör ett systematiskt och kontinuerligt brandskyddsarbete bedrivas under byggnadens eller anläggningens hela användningstid. I detta ingår att brandskyddet bör dokumenteras.

Räddningsverket meddelar härmed följande allmänna råd och kommentarer om systematiskt brandskyddsarbete. Räddningsverkets meddelande 2001:2 med allmänna råd och kommentarer om systematiskt brandskyddsarbete upphör samtidigt att gälla.

Allmänna råd har en annan juridisk status än föreskrifter. De är inte tvingande, utan deras funktion är att förtydliga innebörden i en författning (lag, förordning eller myndighetsföreskrifter) och att ge generella rekommendationer om deras tillämpning.

Allmänna råd är markerade med grå bakgrund.

Statens räddningsverk

ELISABETH SÖDERBERG

Mette Lindahl Olsson
(Enheten för bebyggelse och miljö)

För att uppfylla dessa krav bör ett systematiskt och kontinuerligt brandskyddsarbete bedrivas under byggnadens eller anläggningens hela användningstid. I detta ingår att brandskyddet bör dokumenteras.

Hur

- Systematiskt och kontinuerligt från aktuella risker
- Kunskaperna utvecklas och underhålls
- Omfattning styrs utifrån komplexitet och behov
- Lever med verksamhet och förändringar

Vad

- Beskriva byggnaden
- Brandskyddslösningar
- Verksamhet
- Organisation
- Samt förändringar

Dokumentationen förvaras med verksamheten och uppdateras regelbundet och vid behov.

Många inblandade

I de fall flera ägare eller nyttjare verkar inom en byggnad eller en anläggning, t.ex. i en butiksgalleria, bör en dokumentation upprättas för varje enskild verksamhet.

I dessa fall bör dessutom en sammanställning finnas över de sammantagna riskerna och det övergripande brandskyddet.

Vem

Dokumentationen bör utföras/sammanställas av personer inom den egna verksamheten som är väl förtrodda med den verksamhet som bedrivs.

Vid särskilda behov kan extern hjälp behöva anlitas.

- komplicerad byggnad
- komplicerad verksamhet
- riskkemikalier
- tidsbrist..
- kompetensbrist
- etc.

Ansvarig?

Inom verksamheten bör det finnas en brandskyddsansvarig med särskilt ansvar för brandskydd och dokumentation.

ingå som en del av annan dokumentation och behöver inte vara samlad i en pärm, ett kapitel eller liknande. Dokumentationen bör om möjligt förvaras där den berörda verksamheten bedrivs och den bör finnas tillgänglig vid tillsyn. Den bör uppdateras regelbundet och vid behov.

I de fall flera ägare eller nyttjare verkar inom en byggnad eller en anläggning, t.ex. i en butiksgalleria, bör en dokumentation upprättas för varje enskild verksamhet. I dessa fall bör dessutom en sammanställning finnas över de sammantagna riskerna och det övergripande brandskyddet.

Dokumentationen bör utföras/sammanställas av personer inom den egna verksamheten som är väl förtrogna med den verksamhet som bedrivs. Vid särskilda behov kan extern hjälp behöva anlitas.

Inom verksamheten bör det finnas en brandskyddsansvarig med särskilt ansvar för brandskydd och dokumentation.

Dokumentationen kan tjäna som underlag för den skriftliga redogörelse för brandskyddet som ägaren eller i vissa fall verksamhetsutövaren skall lämna till kommunen enligt 2 kap. 3 § lagen om skydd mot olyckor.

För nyare byggnader där det upprättats brandskyddsdokumentation enligt byggreglerna² kan den dokumentationen tjäna som grund även för det systematiska och kontinuerliga brandskyddsarbetet. När byggnaden tas i bruk och används, kompletteras dokumentationen från byggskedet med uppgifter om den verksamhet som bedrivs i byggnaden, de förändringar som görs och den organisation som finns för brandskyddet.

Det räcker inte med att upprätta dokument för att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete. Avgörande är vad som i praktiken åstadkoms för att upprätthålla och förbättra brandskyddet. Dokumentationen är ett hjälpmedel och en kunskapskälla som används för styrning och vägledning av det systematiska och kontinuerliga brandskyddsarbetet.

Det kan finnas skäl att dela upp dokumentationen av brandskyddet i flera delar, exempelvis då informationen om verksamhetens tekniska installationer finns samlade i drifts- och underhållssystem, medan informationen över verksamhet och organisation behandlas i ett eget system. Någon form av hänvisning eller koppling mellan systemen förutsätts dock.

Behovet av skriftlig dokumentation av brandskyddet styrs av flera faktorer där byggnaden, verksamheten och organisationen tillsammans eller var för sig utgör de viktigaste. För byggnader eller anläggningar som omfattas av en eller flera av nedanstående fyra kriterier bör det finnas skriftlig dokumentation.

² Boverkets byggregler, BBR kap. 5:12

- Räcker inte att enbart upprätta dokumentet
- Avgörande att upprätthålla och förbättra brandskyddet
- Dokumentationen är ett hjälpmedel och en kunskapskälla

ingå som en del av annan dokumentation och behöver inte vara samlad i en pärm, ett kapitel eller liknande. Dokumentationen bör om möjligt förvaras där den berörda verksamheten bedrivs och den bör finnas tillgänglig vid tillsyn. Den bör uppdateras regelbundet och vid behov.

I de fall flera ägare eller nyttjare verkar inom en byggnad eller en anläggning, t.ex. i en butiksgalleria, bör en dokumentation upprättas för varje enskild verksamhet. I dessa fall bör dessutom en sammanställning finnas över de sammantagna riskerna och det övergripande brandskyddet.

Dokumentationen bör utföras/sammanställas av personer inom den egna verksamheten som är väl förtrogna med den verksamhet som bedrivs. Vid särskilda behov kan extern hjälp behöva anlitas.

Inom verksamheten bör det finnas en brandskyddsansvarig med särskilt ansvar för brandskydd och dokumentation.

Dokumentationen kan tjäna som underlag för den skriftliga redogörelse för brandskyddet som ägaren eller i vissa fall verksamhetsutövaren skall lämna till kommunen enligt 2 kap. 3 § lagen om skydd mot olyckor.

För nyare byggnader där det upprättats brandskyddsdocumentation enligt byggreglerna² kan den dokumentationen tjäna som grund även för det systematiska och kontinuerliga brandskyddsarbetet. När byggnaden tas i bruk och används, kompletteras dokumentationen från byggskedet med uppgifter om den verksamhet som bedrivs i byggnaden, de förändringar som görs och den organisation som finns för brandskyddet.

Det räcker inte med att upprätta dokument för att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete. Avgörande är vad som i praktiken åstadkoms för att upprätthålla och förbättra brandskyddet. Dokumentationen är ett hjälpmedel och en kunskapskälla som används för styrning och vägledning av det systematiska och kontinuerliga brandskyddsarbetet.

Det kan finnas skäl att dela upp dokumentationen av brandskyddet i flera delar, exempelvis då informationen om verksamhetens tekniska installationer finns samlade i drifts- och underhållssystem, medan informationen över verksamhet och organisation behandlas i ett eget system. Någon form av hänvisning eller koppling mellan systemen förutsätts dock.

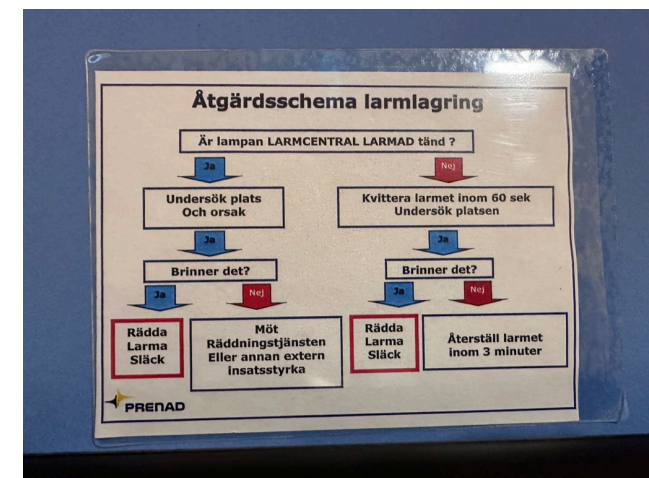
Behovet av skriftlig dokumentation av brandskyddet styrs av flera faktorer där byggnaden, verksamheten och organisationen tillsammans eller var för sig utgör de viktigaste. För byggnader eller anläggningar som omfattas av en eller flera av nedanstående fyra kriterier bör det finnas skriftlig dokumentation.

² Boverkets byggregler, BBR kap. 5:12

- samlad info
- ok att dela upp i olika system
- "hittbart"

Skriftlig dokumentation?

- Byggnad
- Verksamhet
- Organisation
- Övrigt (grannar etc.)

- Tillräcklig kunskap
- Fungerar underhåll
- Stämmer dokumentation med verkligheten

Tillsyn och kontroll

Enligt 5 kap. 1 § lagen om skydd mot olyckor utövar kommunen tillsyn över efterlevnaden av lagen och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

I samband med tillsyn bör behovet av skriftlig dokumentation av brandskyddet prövas. Denna prövning bör även omfatta en bedömning av om ägaren eller nyttjanderättshavaren har tillräcklig kunskap om objektets risker och dess brandskydd samt om det finns förutsättningar för nödvändigt underhåll av brandskyddsåtgärderna.

Om det finns skriftlig dokumentation av brandskyddet bör även dess innehåll, omfattning och efterlevnad kontrolleras vid tillsyn. Ägaren eller nyttjanderättshavaren och andra berörda bör själva kunna redogöra för sitt brandskydd med stöd av sin dokumentation, och detta bör också prövas vid tillsynen.

Dokumentationens innehåll

Innehållet i dokumentationen styrs av behovet i det enskilda fallet, men som generell vägledning kan nedanstående punkter vara lämpliga att beskriva i en skriftlig dokumentation.

- Generell beskrivning av byggnaden.⁵ Beskrivningen bör visa byggnadens läge, utformning och i vissa fall ingående byggmaterial. För kulturhistoriskt värdefulla byggnader bör dess kulturhistoriska värde beskrivas samt i förekommande fall var särskilt värdefulla inventarier finns placerade.
- Generell beskrivning av verksamheten och dess risker. Beskrivningen bör i text eller på en skiss visa var olika verksamheter bedrivs i objektet för att det skall kunna vara möjligt att följa hur riskerna förändras.
- Ansvarsfördelning för brandskyddet. Organisation och instruktioner för ansvar, kontroller och underhåll, samt organisation och instruktioner vid brand bör redovisas.
- Beskrivning av tekniska brandskyddsåtgärder. Byggnaders och installationers utformning och funktion och hur de förväntas hanteras vid en eventuell brand bör redovisas. De vanligaste tekniska brandskyddsåtgärderna återfinns i checklistan nedan.
- Förutsättningarna för att med egen personal och med hjälp av räddningstjänsten utföra en akut insats i byggnaden/verksamheten.
- Plan för utbildning och övning, med uppgifter om vilka som ska övas/utbildas, typ av övningar/utbildning och hur ofta de ska ske.
- Underhålls- och kontrollplan för samtliga brandskyddsåtgärder med uppgifter om vem som är ansvarig, vilken typ av kontroll som avses och hur ofta de ska ske.
- Genomförda kontroller av brandskyddsåtgärder. Skriftlig dokumentation bör ske av utförd egenkontroll, extern kontroll och eventuella planer på åtgärder.
- Genomförd utbildning och övning. Skriftlig dokumentation bör göras över genomförd utbildning och övning.
- Rutiner för information till hantverkare, besökare m.fl. som kan påverka eller beröras av brandskyddet i sådan utsträckning att riktad information behövs bör anges.

⁵ För förklaring av bygg- och brandskyddstermer hänvisas till Plan- och byggtermer 1994, Tekniska nomenklaturcentralen

- Tillstånd för hantering av brandfarliga eller explosiva varor och andra tillstånd som rör brandskyddet eller är beroende av brandskyddet bör komplettera dokumentationen.
- Genomförda och planerade förändringar i organisationen, byggnaden eller verksamheten och som påverkar brandskyddet bör framgå av dokumentationen.
- Revision av dokumentationen. Av dokumentationen bör framgå hur, av vem och med vilka intervaller dokumentationen utvärderas, följs upp och revideras.

Checklista över vanliga tekniska brandskyddsåtgärder

Utrymningsvägar
Brandceller
Nödbelysning
Dörrar i brandcellsgräns
Dörrar i utrymningsvägar
Brand- och utrymningslarm
Släcksystem
Brandgasventilation
Skydd mot brand- och brandgasspridning via ventilationssystem
Räddningsvägar
Stigarledningar
Brandskydd av bärande stomme
Skydd mot brandspridning till närliggande byggnad
Brandtätningar
Ytskiktets brandklass

Checklista över organisatoriska brandskyddsåtgärder

Ansvarsfördelning
Utbildning
Information
Övningar
Instruktioner och rutiner
Service och underhåll
Kontrollplaner och dokumenthantering

Förtänksamhet – en del av SBA?

1. Rutiner för information till anhöriga vid brand på vårdinrättning/förskola?
2. Kontinuerlig riskbedömning?
3. Kriskommunikation internt (personal, ägare) och externt (media, aktieägare)?
4. Vid en brand/efter en brand - business as usual? (Du förväntas redovisa precis som vanligt..?)
5. Rutiner för återsamling vid dåligt väder?
6. Mer och fler tankar!?